

ประโยชน์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

- ความงอกและความแข็งแรงสูง
- เจริญเติบโตเร็วและสม่ำเสมอ
- ทนทานต่อสภาพแวดล้อมดีกว่าเมล็ดพันธุ์ทั่วไป
- ใต้ต้นข้าวและผลผลิตข้าวตรงตามพันธุ์
- สามารถให้ผลผลิตสูงกว่าเมล็ดพันธุ์ทั่วไป 10-20%
- ประหยัดต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์ต่อไร่ เพราะใช้อัตราต่ำกว่าเมล็ดพันธุ์ทั่วไป
- ป้องกันการแพร่ระบาดของข้าววัชพืช

คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี...คือ

1. มีความบริสุทธิ์ ตรงตามพันธุ์ ไม่มีพันธุ์อื่นปน โดยเฉพาะข้าววัชพืชร้ายแรง เช่น ข้าวแดง ข้าวตืด และข้าวหาง เกินมาตรฐาน (0.25%)
2. ไม่มีสิ่งเจือปน เช่น เมล็ดลีบ เมล็ดวัชพืช เศษพืช กรวด หิน ดิน ทราย แมลงและกลุ่มก้อนเชื้อราเกินมาตรฐาน (2%)
3. มีความงอกสูง (ไม่ต่ำกว่า 80%)
4. มีความสม่ำเสมอทั้งขนาด รูปร่าง น้ำหนัก และสีสัน เมื่อนำไปปลูกจะได้ต้นกล้าที่เจริญเติบโต ออกดอก และเก็บเกี่ยวพร้อมกัน
5. มีความแข็งแรงสูง เมื่อนำไปปลูกจะได้ต้นกล้าที่เจริญเติบโตเร็ว ทนต่อสิ่งแวดล้อม
6. เมล็ดสะอาด ไม่ค่อยมีผลที่เกิดจากการทำลายของโรคและแมลง ซึ่งจะทำให้ความงอก และความแข็งแรงของเมล็ดลดลง และอาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรคไปสู่แปลงข้างเคียง
7. มีความชื้นต่ำกว่า 14% แต่ถ้าจะเก็บรักษาในระยะยาว ควรตากแดดหรือลดความชื้นให้ต่ำกว่า 12%

วิธีเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

1. เลือกซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากหน่วยงานราชการ หรือเอกชนที่มีการรับรองคุณภาพและมีประวัติคุณภาพดี

2. ซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว 1 ถุง เพื่อตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นก่อนตัดสินใจซื้อทั้งหมด
3. วิธีการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น
  - สุ่มตัวอย่างเมล็ดพันธุ์ข้าวในถุง จำนวน 100 กรัม (3 กำมือ)
  - ตรวจสอบเมล็ดข้าวปน ซึ่งเมล็ดมีลักษณะแตกต่าง เช่น อ้วน ป้อม สั้น มีหาง มีกระ มีสีแตกต่างจากเมล็ดโดยรวม เมล็ดพันธุ์คุณภาพดีควรมีข้าวปนไม่เกิน 10 เมล็ดใน 100 กรัม
  - ตรวจสอบความสะอาดและความสมบูรณ์ของเมล็ดเมล็ดพันธุ์คุณภาพดีไม่ควรมีแผลสกปรก ที่เกิดการทำลายของโรคและแมลงเกิน 20 %
  - ตรวจสอบเมล็ดข้าวแดง โดยใช้ไม้บดข้าวเปลือกให้แตกเพื่อดูข้าวกล้อง เมล็ดพันธุ์คุณภาพดีควรมีข้าวแดงไม่เกิน 4 เมล็ดใน 100 กรัม

- ทดสอบความงอก โดยนับเมล็ดจำนวน 300 เมล็ดนำไปเพาะในจาน กล่อง หรือแช่หุ้มในถุงผ้า หลังจากนั้น 7 วันนับความงอก เมล็ดพันธุ์คุณภาพดีควรงอกไม่น้อยกว่า 250 เมล็ด

เอกสารความรู้ fact sheet

